

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR**

V Holešovičkách 41, Praha 8
Tel./fax: 286 840 129, 130
E-mail: vinopal@soc.cas.cz

Postoje veřejnosti ke státnímu rozpočtu na rok 2004

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2004</i>
Otázky:	<i>EV.16, EV.17</i>
Termín terénního šetření:	<i>12. – 19. 1. 2004</i>
Počet respondentů:	<i>1065</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>2. 2. 2004</i>
Zpracoval:	<i>Jiří Vinopal</i>

Spokojenost se schváleným státním rozpočtem byla zjišťována v rámci lednového výzkumu CVVM. Otázky se zaměřily jednak na spokojenost s tím, že Česká republika má schválený rozpočet na rok 2004, jednak se samotnou podobou rozpočtu.

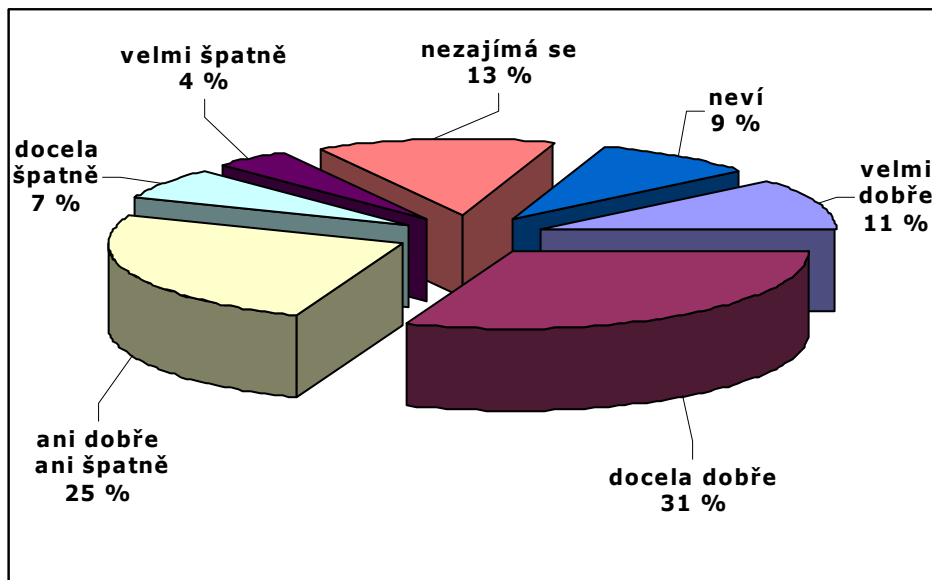
Zřejmě v této souvislosti nepřekvapí fakt, že velká část lidí se necítí kompetentní se k dané problematice vyjadřovat. V prvním případě jedna pětina, ve druhém dokonce téměř třetina dotázaných odpověděla buď, že neví, nebo přímo, že se o danou problematiku nezajímá. Nezájem či neznalost vcelku pochopitelně vyjadřují častěji nejmladší ročníky mezi 15 a 19 lety a lidé se základním vzděláním, se vzrůstajícím věkem i vzděláním se pak zájem zvyšuje.

Fakt schválení státního rozpočtu¹

Postoj veřejnosti ke skutečnosti, že státní rozpočet je schválen, je podle výsledků výzkumu vcelku pozitivní. Jako špatný („docela špatně“ + „velmi špatně“) hodnotí tento fakt pouze 11 % obyvatel ČR, za příznivý („docela dobře“ + „velmi dobře“) jej naopak považuje 42 % z nich. Jedna čtvrtina je vůči této skutečnosti indiferentní a dalších 22 % buď neví, nebo se nezajímá.

¹ „Před koncem loňského roku Poslanecká sněmovna schválila zákon o státním rozpočtu na rok 2004. Jak hodnotíte skutečnost, že Česká republika má schválený rozpočet? Je to podle vás velmi dobře, docela dobře, ani dobře, ani špatně, docela špatně, velmi špatně?“

Graf 1: Jak hodnotíte skutečnost, že Česká republika má schválený státní rozpočet? Je to podle vás...

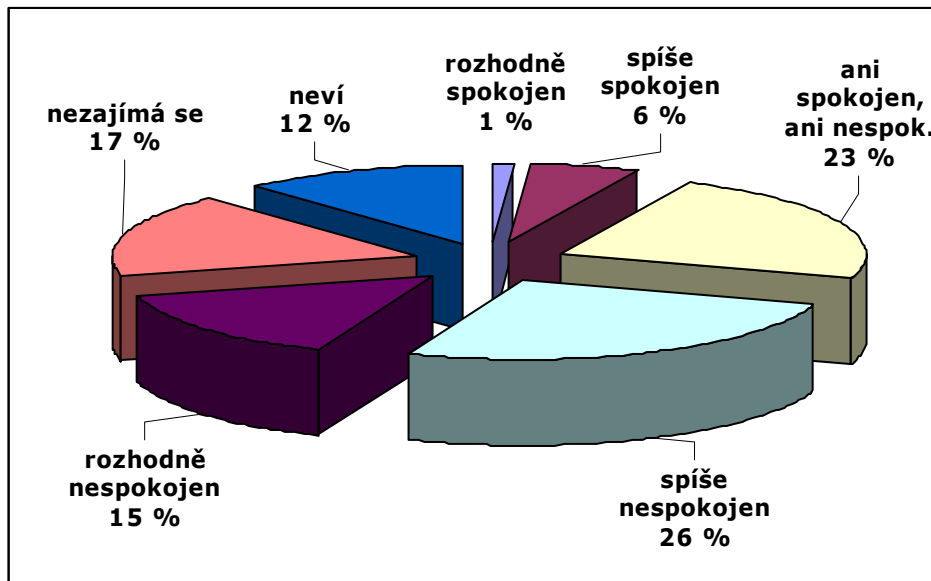
Pokud už se lidé o problematiku schválení rozpočtu zajímají, či se alespoň cítí kompetentní se k ní vyjádřit, pak není zásadních rozdílů mezi různými sociodemografickými skupinami obyvatelstva, vcelku pochopitelně však spokojenost stoupá zároveň s celkovou spokojeností s politickou situací. Trochu překvapivě nepřilíh velice rozdíly lze najít také mezi názory sympatizantů jednotlivých politických stran, když s tím, že je rozpočet schválen, je spokojeno shodně kolem 50 % sympatizantů ODS, KSČM a KDU-ČSL a jen u přívrženců ČSSD tento podíl dosahuje 66 %.

Podoba státního rozpočtu²

Zajímavé je, že v otázce spokojenosti s podobou schváleného rozpočtu jsou celkové výsledky v podstatě opačné. S podobou státního rozpočtu je totiž pouze 7 % obyvatel ČR spokojeno, zatímco 41 % je nespokojeno. Dále je zde opět čtvrtina indiferentních názorů a tentokrát téměř třetina těch, kteří nevědí, nebo se o danou problematiku nezajímají.

² „Jste spokojen nebo nespokojen s podobou schváleného rozpočtu? Jste s ní rozhodně spokojen, spíše spokojen, ani spokojen, ani nespokojen, spíše nespokojen, rozhodně nespokojen?“

Graf 2. Jak jste spokojen nebo nespokojen s podobou schváleného rozpočtu?

Vezmeme-li v úvahu pouze ty respondenty, kteří se k dané problematice vyjádřili, výrazné rozdíly mezi sociodemografickými skupinami obyvatel opět nalézt nelze, pouze ročníky mezi 20 a 29 lety a také lidé nad 60 let věku vyslovují nespokojenost méně často, nežli ostatní věkové skupiny. Rozdíly jsou však v případě hodnocení podoby státního rozpočtu větší mezi přívrženci různých politických stran. Zatímco mezi sympatizanty ČSSD a KDU-ČSL vyjadřuje nespokojenost „pouze“ kolem 38%, u přívrženců KSČM je to již 61 % a u ODS dokonce 68 %. Sympatizanti ČSSD a KDU-ČSL však častěji než ostatní vyjadřují neutrální stanovisko „ani..., ani...“, což má za následek celkově nízké podíly těch, kteří jsou s podobou státního rozpočtu spokojeni (u příznivců ČSSD 20 %, KDU-ČSL 16 %, KSČM 9 %, ODS 5 %)

Spokojenost se schválením státního rozpočtu a nespokojenost s jeho podobou?

Pochopitelně stojí za to analyzovat vzájemný vztah překvapivě rozdílných výsledků mezi otázkami na fakt schválení a na samotnou podobu státního rozpočtu. Jak to, že je tolik lidí spokojeno s tím, že je státní rozpočet (dále v tabulce SR) schválen, a zhruba stejný počet je zároveň nespokojen s jeho podobou? Jistý vhled do této problematiky může vnést vzájemné srovnání obou otázek v tzv. kontingenční tabulce. Zde můžeme zjistit, že celá polovina z těch, kteří mají k podobě státního rozpočtu nevyhraněný postoj „ani..., ani“, je přesto ráda, že je schválen, a dále ještě zajímavější skutečnost, že fakt schválení rozpočtu považuje za dobrý dokonce i 42 % nespokojených s jeho konkrétní podobou.

Tabulka 1.: Hodnocení faktu schválení SR podle spokojenosti s jeho podobou.

Spokojenost s faktem schválení. Je to:

		Dobře	Ani..., ani..	Špatně	Nezajímá	Neví	CELKEM
<i>Spokojenost s podobou SR</i>	Spokojen	97	3	0	0	0	100
	Ani..., ani..	53	44	3	0	0	100
	Nespokojen	42	30	24	0	4	100
	Nezajímá se	16	5	1	69	9	100
	Neví	39	11	2	5	43	100

Pozn.: Hodnoty uvádějí procentuální podíly spokojených s faktem schválení SR (sloupce) pro skupiny různě spokojených s podobou SR (řádky). Součet 100 % v řádcích.

Ukazuje se tak, že pro značnou část lidí (celkem téměř jedna třetina obyvatel ČR, 29 %) je důležité, aby byl státní rozpočet schválen, i když není v ideální podobě, čímž je zřejmě vyjadřována zejména potřeba politické stability, která by byla jeho neschválením narušena. Podívejme se v závěru ještě blíže právě na tuto skupinu lidí. Jediným faktorem, který má na příklon k politické stabilitě výraznější vliv, se ukázalo být vzdělání, když důležitost zachování politické stability plynule sílí zároveň právě se vzrůstajícím vzděláním. Mezi muži a ženami výrazné rozdíly nejsou, z věkových skupin sem pak častěji spadají lidé mezi 20 a 59 lety, nežli nejmladší a naopak nejstarší ročníky. Opět možná trochu překvapivě se nijak výrazně neliší ani přívrženci jednotlivých politických stran. Mezi sympatizanty ČSSD, ODS a KSČM je shodně kolem 30 % těch, kteří jsou spokojeni s faktem schválení státního rozpočtu, ačkoli s jeho konkrétní podobou již tak spokojeni nejsou, mezi příznivci KDU-ČSL je takových o něco méně, 23 %. Zdá se tak, že faktor tíhnutí ke stabilitě jde (v případě projednávání státního rozpočtu) napříč politickým spektrem a bez ohledu na jejich stranické sympatie ovlivňuje přibližně jednu třetinu obyvatel.